

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Универзитет у Београду
Факултет политичких наука

Наставно-научном већу Факултета политичких наука Универзитета у Београду

На седници Одељења за међународне студије, одржаној 24. јуна 2024. године, констатовано је да је кандидат Младен Лишанин завршио писање докторске дисертације под насловом „Експланаторни донети реализма у међународним односима: проблем спољне и безбедносне политике Европске уније“. Одлуком Наставно-научног већа Факултета политичких наука Универзитета у Београду од 27. јуна 2024. године именована је Комисија за оцену докторске дисертације у саставу: проф. др Драган Р. Симић, редовни професор Факултета политичких наука у Београду, председник; проф. др Слободан Самарцић (ментор), редовни професор Факултета политичких наука у Београду у пензији, члан; др Дејана Вукасовић, научна саветница на Институту друштвених наука из Београда, чланица.

Комисија је прегледала и оценила наведени докторски рад и, на основу мишљења свих чланова, подноси Наставно-научном већу Факултета политичких наука Универзитета у Београду следећи

ИЗВЕШТАЈ О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Основни подаци о кандидату и дисертацији

Младен Лишанин је рођен 1986. године у Београду. Дипломирао је на смеру за међународне односе Факултета политичких наука Универзитета у Београду 2010. године са просеком 9,23. Мастер рад на тему „Проблеми и перспективе спољнополитичких односа Србије, Румуније и Мађарске“ одбранио је 2015. године, чиме је, уз просек оцена 10,00

окончао мастер студије Међународне политике на Факултету политичких наука Универзитета у Београду. Током докторских академских студија на програму Међународне и европске студије на Факултету политичких наука Универзитета у Београду забележио је просек оцена 10,00.

После краткотрајног стажирања у Центру за цивилно-војне односе, 2010. године се запошљава у Институту за политичке студије из Београда, најпре у својству истраживача-приправника, а затим истраживача-сарадника. До 2022. године био је и секретар редакције енглеског издања часописа *Српска политичка мисао/Serbian Political Thought*, а од 2017. до 2024. године обавља и дужност званичног представника Института при Европском конзорцијуму за политичка истраживања (*European Consortium for Political Research – ECPR*). Професионално се усавршавао као гостујући истраживач на Пол Х. Нице Школи за напредне међународне студије Универзитета Џонс Хопкинс (*Johns Hopkins University Paul H. Nitze School of Advanced International Studies*) у Болоњи, Италија 2018. године и Ралф Банч Институту за међународне студије Градског Универзитета у Њујорку (*Ralph Bunche Institute for International Studies, City University of New York*) 2023. године. Члан је ОЕБС академске мреже алумниста мисије ОЕБС у Србији и алумниста Европског форума Алпбах. Аутор је неколико десетина чланака у домаћим и иностраним публикацијама, учесник научних конференција Србији, Русији, Немачкој, Француској, Великој Британији, Пољској, Чешкој, Хрватској, Румунији, Грчкој и Норвешкој, и члан неколико референтних професионалних удружења.. Члан је управног одбора Групе за анализу Јавних политика из Београда, а поред академског рада бави се и политичким консалтингом.

Кандидат је објавио следеће научне радове:

1. „Реформа сектора безбедности у постауторитарном окружењу“, *Безбедност Западног Балкана* 18, 2010, ISSN 1452-6050 (УДК: 351.86(497.11)), стр. 4-12.
2. „Од пацифизма до милитаризма: немачка партија Зелених“, *Политичка ревија* 26(4), 2010, ISSN 1451-4281 (УДК:329.63(430)), стр. 231-248.
3. „Нормативни vs. стварни модел креирања и реализације спољне политике у политичком систему Србије [1]“, *Српска политичка мисао* 30(4), 2010, ISSN 0354-5989 (УДК: 327(497.11)), стр. 127-152.

4. „Нормативни vs. стварни модел креирања и реализације спољне политике у политичком систему Србије [2]“, *Српска политичка мисао* 31(1), 2011, ISSN 0354-5989 (УДК: 327(497.11)), стр. 187-208.
5. „Спољнополитички приоритети Србије“, *Политичка ревија* 31(1), 2012, ISSN 1451-4281, (УДК: 327(497.11)), стр. 201-214.
6. „Русија, НАТО, ЕУ: Комплементарни или конкурентски погледи на безбедносну архитектуру Европе, коауторски рад, *Војно дело*, 1/2013, ISSN 0042-8426, (УДК: 355.02(4) ; 351.86(4)), стр. 101-114.
7. “Serbian-Romanian Relations in Regional and European Context”, in: Stelian Scăunaş, Vasile Tabără, Eugen Strauţiu (eds.): *Political Science, International Relations and Security Studies – International Conference Proceedings, 7th Edition*, Lucian Blaga University of Sibiu, 2013, ISSN 2343 – 7774, pp. 180-191.
8. “Power, Threats, Interests: The Notion of Balance in International Relations Theories”. in: Stelian Scăunaş, Vasile Tabără, Eugen Strauţiu (eds.): *Political Science, International Relations and Security Studies – International Conference Proceedings, 8th Edition*, Lucian Blaga University of Sibiu, 2014, ISSN 2343 – 7774, pp. 447-455.
9. „Спољна политика у кампањи за парламентарне изборе у Србији 16. марта 2014. године“, *Политичка ревија* 40(2), 2014, ISSN 1451-4281 (УДК: 324:342.53(497.11)“2014”]:327), стр. 23-33.
10. „Међународни систем, савези и избијање Првог светског рата“, у: Живојин Ђурић, Милош Кнежевић (ур.): *Србија и политика великих сила 1914-2014*, Институт за политичке студије, Београд, 2014, ISBN 978-86-7419-275-7 (УДК: 327+94(100)“1914/1918“130.3+2-1), стр. 133-149.
11. „Ислам и исламизам: порекло, проблеми, перспективе“. У: *Политика националне безбедности* 7(2), 2014, ISSN 2334-959X (УДК: 28:[316.32+327), стр. 137-149.
12. „Идентитет и интеграције: конструктивистичко-неореалистичка дебата“, у: Зоран Милошевић, Живојин Ђурић (ур.): *Национални идентитет и међународне интеграције*, Институт за политичке студије, Београд, 2015, ISBN 978-86-7419-281-8 (УДК: 327(100):141.7), стр. 197-213.
13. „Спољна политика као јавна политика у Србији: између очекивања и резултата“, у: Ђорђе Стојановић и Младен Лишанин (ур.): *Србија и*

институционални модели јавних политика – проблеми и перспективе, Институт за политичке студије, Београд, 2016, ISBN 978-86-7419-285-6 (УДК: 327(497.11):321.01), стр. 121-137.

14. “International Security: The Explanatory Potential of Realist Theory”, in: *International Scientific Conference ‘Archibald Reiss Days’, Belgrade, March 10-11, Thematic Conference Proceedings of International Significance*, Academy of Criminalistics and Police Studies, Belgrade, 2016, ISBN 978-86-7020-357-0 (UDC: 351.86(100); 327(100)), pp. 528-536.
15. „Економија и политика у међународној теорији: реалистичка перспектива“, *Политичка ревија* 54(4), 2016, ИССН: 1451-4281 (УДК: 339.9.012:327), стр. 121-134.
16. “What is the Obama Doctrine, and Has There Ever Been One?”, *Serbian Political Thought* 14(2), ISSN1450-5460 (UDC 321.01 Obama В.(049.3)), pp. 115-120.
17. „Реалистички приступи теоријском промишљању спољне и безбедносне политике Европске уније“, *Политичка ревија* 51(1), 2017, ИССН: 1451-4281 (УДК: 327+355.02(4-672 EU)), стр. 157-174.
18. „Одрживост истраживачког програма реализма у међународним односима“, *Међународни проблеми* LXIX(2-3), 2017, ИССН: 0025-8555 (УДК: 321.01:327.4), стр. 206-226.
19. „Регионални положај Србије у светлости спољнополитичких односа са 'старим' суседима“, *Међународни проблеми* LXIX(4), 2017, ИССН: 0025-8555 (УДК: 327(497.11)(497)), стр. 483-505.
20. “Possibilities of Assessing the Changing Nature of International Politics in the Coming Multi-Order World”, *Croatian Political Science Review* 54(4), 2017, ISSN 0032-3241, UDK: 32(05), pp. 143-160.
21. “Sanctions as an Ambiguous Tool of Economic Statecraft: The Case of Russia Post-2014”, *Serbian Political Thought* 18(2), 2018, ISSN: 1450-5460, (UDC 341.655(4-672EU):33(470+571)), pp. 53-68.
22. „Српска политикологија у светлости међународне научне праксе“, *Српска политичка мисао*, 63(1), 2019, ИССН 0354-5989 (УДК: 32.01(497.11)), стр. 155-170.
23. „Повратак неоконзервативаца? Турбуленције у спољној политици Сједињених Америчких Држава током администрације Доналда Трампа“, у: Владимир Трапара

- и Александар Јазић (ур.): *Контрверзе спољне политике САД и међународних односа у Трамповој ери*, Институт за међународну политику и привреду, Београд, 2019, ИСБН: 978-86-7067-268-0, стр. 9-34.
24. “U.S.-Russian Relations In The Shadow Of The 1999 Kosovo War”, *Politika nacionalne bezbednosti* 18(1), ISSN: 2334-959X (UDC: 327(73)“2021”), pp. 11-31.
25. „Добро дошао у машину: појединац као објекат међународних односа“, у: Владимир Ајзенхамер и Небојша Вуковић (ур.): *Човек, простор, технологија, идеје: међународна безбедност у трећој декади 21. века*, Институт за међународну политику и привреду – Факултет безбедности Универзитета у Београду, Београд, 2020, ИСБН: 978-86-7067-279-6, стр. 19-33.
26. “Transcending the Rift: Realism, Transatlantic Relations, and American Grand Strategy”, in: Fulvio Attinà (ed.): *World Order Transition and the Atlantic Area: Theoretical Perspectives and Empirical Analysis*, Springer, Cham, 2021, ISBN: 978-3-030-63037-9, pp. 143-155.
27. „Дуго путовање кући: савремени међународни систем и америчко-српски рапрошман“, у: Драган Р. Симић, Драган Живојиновић и Стеван Недељковић (ур.): *Српско-амерички односи: тридесет година од пада Берлинског зида*, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, 2021, ИСБН: 987-86-6425-083-2 (УДК: 327.7/.8:321.7(73:497.11)), стр. 167-186.
28. “Biden Administration’s Transatlantic Challenge”, *Politika nacionalne bezbednosti* 21(2), 2021, ISSN: 2334-959X (UDC: 327(73)“2021”), pp: 11-27.
29. „Велика стратегија Европске уније – немогућа мисија?“, *Политичка ревија* 70(4), 2021, ИССН: 1451-4281 (УДК 321.01(4-672EU)“20“), стр. 35-50.
30. „Културна дипломатија Сједињених Америчких Држава: особености и деловање у Србији“, *Култура*, 173, 2021, ИССН (УДК: 327:316.7(497.11:73)), стр. 69-81.
31. „Америчка борба за глобално лидерство и стратешке опције Србије“, *Српска политичка мисао* 80(2), 2023, ИССН 0354-5989, (УДК: 327(73:497.11)“20”), стр. 133-157.
32. “Prospects of European-Chinese Competition for Influence in the Western Balkans: The Case of Serbia”, in: Fulvio Attina and Yi Feng (eds.): *China and World Politics in*

Transition: How China Transforms the World Political Order, Springer, Cham, 2023, ISBN: 978-3-031-27357-5, pp. 195-214.

Такође, аутор је седамнаест приказа књига, као и уредник, коуредник, преводилац и сарадник на преводу већег броја публикација.

У консултацијама са ментором, кандидат Младен Лишанин се определио за израду докторске дисертације на тему „Експланаторни домети реализма у међународним односима: проблем спољне и безбедносне политике Европске уније“, коју је Веће научних области правно-економских наука Универзитета у Београду одобрило на седници одржаној 29. септембра 2020. године.

Дисертација кандидата Лишанина израђена је и форматирана у складу са важећим Упутством о облику и садржају докторске дисертације која се брани на Универзитету у Београду. Према Правилнику о академској честитости Факултета политичких наука дисертација је прошла софтверску проверу оригиналности у програму *iThenticate*, при чему је утврђено је да рад не садржи текст неправилно преузет из других извора и од других аутора. Дисертација је писана ћириличним писмом, фонтом *Times New Roman*, величине писма 12 типографских тачака, са проредом основног текста од 1.0 и маргинама од 20 mm. Обим дисертације је 158 страна, од којих основни текст чини 126 страна. Остале стране садрже насловну страницу на српском и енглеском језику, страницу са информацијама о ментору, члановима комисије за одбрану докторске дисертације и о датуму одбране, странице са подацима о докторској дисертацији на српском и енглеском језику, преглед садржаја, списак коришћене литературе, биографију аутора и формално – правне изјаве кандидата. Рад је заснован на коришћењу примарних извора, као и релевантне литературе у виду научних монографија, чланака из часописа и зборника и извора са интернета. Списак коришћене литературе садржи 404 библиографске јединице.

Дисертацију чини пет поглавља: Уводна разматрања (прво поглавље), Реализам у међународним односима (друго поглавље), Спољна и безбедносна политика Европске уније (треће поглавље), Реалистичка објашњења спољне и безбедносне политике Европске уније (четврто поглавље) и Закључна разматрања (пето поглавље). Поглавља заједно чине логички и теоријско-методолошки кохерентну целину, засновану на валидној научној

обради коришћених извора. На основу тога, Комисија закључује да су форма и садржај дисертације у складу техничким и академским стандардима и захтевима.

Предмет и циљ дисертације

Тема истраживања је место и улога реалистичке теорије у научним истраживањима и остваривању научних циљева у оквиру науке о међународним односима. Широко постављен предмет дисертације чине порекло и филозофско-научне основе реалистичке теорије, примењивост реалистичког категоријално-појмовног апарата у истраживању проблема из области међународних односа, као и питање да ли постоји аутентична реалистичка методологија истраживања међународних односа. Емпиријски терен на коме се тестирају експланаторни домети реализма јесте област спољне и безбедносне политике Европске уније, будући да у литератури постоји преовлађујући став да између реалистичких приступа и европских интеграција постоји инхерентна дивергенција.

Као чиниоци садржаја предмета истраживања, могу се одредити реалистичка теорија у науци о међународним односима; везе, односи, својства елемената и процеса као саставних делова реалистичке теорије у науци о међународним односима; трансформације теорије кроз парадигматски и дисциплинарни историјски развој, те појам и природа научне експликације као циља научног истраживања. Истраживање безбедносног израза европских интеграција у овој поставци представља инструментални а не ултимативни научни подухват. Предмет истраживања, дакле, није спољна и безбедносна политика ЕУ по себи, већ домети реалистичке теорије у објашњавању ове политике.

Општи научни циљ дисертације је дескриптивно-експликативни, са посебним нагласком на специфичан положај научне експликације као својеврсне мета-експликације, с обзиром на то да је основни истраживачки напор усмерен ка објашњењу експланаторних потенцијала реалистичке теорије у међународним односима, а на примеру спољне и безбедносне политике Европске уније. Трочлану структуру предмета чине проблем онтолошког и епистемолошког утемељења реалистичке теорије, проблем (не)компатибилности реалистичких концепата, појмова и категорија са правцима

проучавања спољне и безбедносне политике Европске уније, те проблем доказивости функционисања реалистичке теорије на стратешки одабраном емпиријском терену европске спољне и безбедносне политике.

Основне хипотезе истраживања

Хипотетички оквир се састоји од генералне (опште) хипотезе генералног пројекта, те низа од три кумулативно структуриране посебне хипотезе. У односу на тип предмета истраживања, те логичку природу и сазнајну улогу самих хипотеза, реч је о претежно теоријским, дедуктивним, експликативним научним хипотезама. С обзиром на специфичности у истраживачком дизајну, уместо додатног „уситњавања“ структуре увођењем додатног низа хипотеза вишег степена специфичности (појединачне хипотезе), метатеоријски искорак компензован је увођењем додатне, инструменталне хипотезе. Ради прегледности структуре хипотетичког оквира, ова хипотеза означена је као четврта посебна хипотеза, мада је, функционално гледано, реч о појединачној хипотези која теоријски и логички исходи из прве три посебне хипотезе. Успешно потврђена четврта посебна хипотеза у функцији је потврђивања осталих посебних хипотеза, као и опште хипотезе.

Општа хипотеза подразумева да, на супрот преовлађујућим трендовима и ставовима у науци о међународним односима и европским студијама, категоријално-појмовни апарат реалистичке теорије пружа значајне могућности за научно објашњење спољне и безбедносне политике Европске уније, како у погледу њеног настанка, тако и у историјској перспективи.

Прва посебна хипотеза гласи: утемељење међународног реализма у научном реализму и онтолошко-епистемолошком фундаментализму увећава могућност развијања кохерентне и примењиве теорије и карактеристичних методолошких поступака, у циљу истраживања проблема међународних односа.

Друга посебна хипотеза претпоставља да се разрадом и применом концепата на којима се заснива теорија реализма у међународним односима (политика великих сила, национални

интерес, равнотежа снага, безбедносна дилема) продубљује и проширује научно сазнање о положају и исходима деловања држава као примарних међународних актера, у светској политици уопште, а у области спољне и безбедносне политике Европске уније посебно.

Трећа посебна хипотеза претпоставља да, у односу на експланаторни потенцијал конкурентских парадигми, везано за проблематику спољне и безбедносне политике Европске уније, реализам представља најмање равноправно употребљиву, а у крајњем случају супериорну теоријску парадигму.

Четврта посебна хипотеза постулира да су спољна и безбедносна политика Европске уније – односно, одсуство њихове јасне формулације и спровођења – одређени чињеницом да ће у међународним процесима чији исход може у значајној мери да измени односе снага и њихову равнотежу, државе чланице бити руковођене пре свега партикуларно схваћеним националним интересима са једне, и односом према улози Сједињених Америчких Држава као кључног безбедносног актера са друге стране.

Опис садржаја дисертације

У уводном делу дисертације, предмет истраживања је теоријски и операционално одређен. Истраживачка тема је формулисана и у виду питања, те је указано на недостатке адекватних одговора у три доминантна, критички представљена правца у постојећој литератури. Могући одговори на главна истраживачка питања биће понуђени кроз истраживачки оквир дисертације. Биће представљен теоријски оквир истраживања, уз уважавање специфичности метатеоријских аспеката истраживачког дизајна. У овом делу биће назначене и најважније истраживачке методе, и дат кратак преглед структуре дисертације.

У другом делу истраживања, реалистичка парадигма у науци о међународним односима обрађена је у контексту њеног филозофско-научног порекла, као и логичко-методолошких специфичности. Приликом одређивања праваца и степена утицаја научног и критичког реализма на развој реализма у међународним односима, посебна пажња је посвећена

односу између научног и политичког реализма. У ту сврху, развој парадигме је приказан у односу на наслеђе најутицајнијих аутора из области филозофије науке (Карл Попер, Томас Кун, Имре Лакатош, Паул Фајерабенд), као и у контексту тзв. Великих дебата у науци о међународним односима.

У трећем делу, теоријски и метатеоријски су представљени начини и потенцијал за успешно научно објашњење спољне и безбедносне политике Европске уније путем примене реалистичке парадигме. Овај одељак обухвата и проблем нивоа анализе у међународним односима уопште, а у оквиру реалистичке парадигме посебно, као један од најзначајнијих за разумевање експланаторних домета научне парадигме и њених појединачних инструмената. У истом делу, размотрене су и специфичности реализма у односу на главне конкурентске теорије, и то у два главна правца: у односу на либералну парадигму и њене кључне појавне облике, те у односу на социјално-конструктивистичку парадигму.

У четвртном одељку, кроз употребу реалистичке парадигме и њених концепата и инструмената, представљени су настанак и историјски развој спољне политике Европске уније. Пажња је посвећена како реалистичким објашњењима самог настанка идеје о политичкој интеграцији и мотивима држава-чланица за заузимање таквог правца, тако и трајној употребљивости реалистичких концепата кроз методу праћења процеса европских безбедносних интеграција до савременог тренутка. Показано је да спољна политика Европске уније у тој мери представља одраз партикуларних националних интереса држава чланица (посебно оних најмоћнијих), да реалистичка парадигма представља барем једнако плаузибилан, а потенцијално и супериоран експланаторни оквир, у односу на своје главне теоријске конкуренте. У ту сврху, користи се квалитативна историјска анализа у оквиру двеју нарочито значајних студија случаја: југословенске кризе и инвазије коалиције предвођене Сједињеним Америчким Државама на Ирак. Посебно је обрађен трансатлантски аспект развоја спољне и безбедносне политике ЕУ, у контексту претпоставке да су Сједињене Америчке Државе, делујући било самостално, било кроз НАТО савез, одлучујуће обликовале стратешки амбијент у посматраном периоду.

У закључном делу, истраживачки дизајн је рекапитулиран у контексту остварених научних резултата и сумирани су налази дисертације на теоријском, метатеоријском и

практичном нивоу. Наговештени су могући правци развоја спољне политике Европске уније са једне стране, и реалистичке парадигме са друге стране. Такође, назначена је практична употребљивост остварених сазнања и увида, у контексту разумевања светске политике уопште и европских интеграција посебно.

Остварени резултати и научни допринос дисертације

Кључни научни допринос дисертације огледа се у обогаћивању и проширивању постојећег библиографског фондуса у области европских политичко-безбедносних интеграција и, посебно, њиховог теоријског промишљања.

Потврђујући, применом реалистичких инструмената и концепата, темељну претпоставку да Европска унија није у могућности нити да дефинише сопствене спољнополитичке интересе у стратешком смислу, нити да их ефективно спроводи, зато што апсолутни примат у обликовању стратешког амбијента имају државе-чланице, или Сједињене Америчке Државе као кључни регионални актер – непосредно или у оквиру НАТО-а, кандидат је попунио празнину у литератури, изазвану вишедеценијским постојањем „мртвог угла“ између реалистичке парадигме и дисциплине европских студија.

Главни емпиријски налаз дисертације јесте да су вишедеценијски напори држава чланица ЕУ у правцу развијања комплексних институционалних механизма и оперативних капацитета лишени еу суштине и служе као супститут стварном стратешком значају у међународној арени. Тамо где државе чланице успешно сарађују у безбедносној сфери, ова сарадња се суштински квалитативно не разликује од било ког другог облика међународне безбедносне сарадње. Све ово, надаље, значи, да је сферу спољнополитичког деловања Европске уније сасвим адекватно теоријски захватати употребом инструментаријума који нуди реалистичка парадигма, што је, посебно у домаћој академској продукцији, иновативан начин постављања истраживачког дизајна.

На теоријском и метатеоријском нивоу, значајан допринос, и то не само у литератури на српском језику, чини онтолошко и епистемолошко мапирање реалистичке теорије. Успостављањем непосредне везе реализма, као тзв. Велике теорије међународних односа, са његовим непосредним и заобилазним изворима из сфере филозофије науке, постављају

се основе за даље унапређење категоријално-појмовног апарата, и то не само у оквиру парадигме, већ и науке о међународним односима као целине, као и њених под-дисциплина.

Дисертација поуздано прати стање научних достигнућа у савременој светски релевантној литератури. Тиме пружа значајан допринос обогаћивању домаћег знања о научно-истраживачким, методолошким и емпиријским димензијама предмета истраживања. Аутор заступа и образлаже научно и практично становиште које у односу на конкурентске теорије убедљивије кореспондира савременим токовима у међународним односима и посебно у безбедносним стратегијама и праксама „великих играча“. То се најбоље види у огледном примеру безбедносне и одбрамбене политике Европске уније, где последњих деценија околности саме иду на руку реалистичким научно-истраживачким поставкама. Кандидат убедљиво аргументује растући сазнајни домет ове теорије како у општим околностима савремених међународних кретања, тако и посебно на примеру Европске уније. У домаћим и блиским регионалним научним приступима, овај допринос аутора неће остати непознат.

Закључак

Дисертација „Експланаторни домети реализма у међународним односима: проблем спољне и безбедносне политике Европске уније“ кандидата Младена Лишанина представља кохерентну целину у логичком, теоријском-методолошком и емпиријском смислу. Комисија констатује да су приликом израде поштовани прописани академски, научни и технички стандарди писања, те да је дисертација израђена у складу са претходно одобреном пријавом.

Истраживање представља драгоцен допринос науци о међународном односима и европским студијама, проширујући постојећи фонд научног знања, али и отварајући нове димензије емпиријских, теоријских и метатеоријских истраживачких програма, како унутар тако и преко дисциплинарних граница.

Имајући у виду наведено, као и чињеницу да дисертација представља резултат оригиналног и уверљиво образложеног истраживања, утемељеног на коришћењу релевантних академских

извора, Комисија сматра да је дисертација испунила све услове за јавну одбрану, и предлаже Наставно-научном већу Универзитета у Београду – Факултета политичких наука да прихвати Извештај, формира комисију и одобри јавну одбрану докторске дисертације.

Комисија:

Проф. др Драган Р. Симић
Редовни професор
Универзитет у Београду – Факултет политичких наука

Проф. др Слободан Самарцић, ментор
Редовни професор у пензији
Универзитет у Београду – Факултет политичких наука

др Дејана Вукасовић
Научна саветница
Институт друштвених наука, Београд

У Београду, 01. јула 2024. године.

